

Παγκοσμιοποίηση ή εθνικισμός; Το δίλημμα και η υπέρβασή του
Ο Δημήτρης Γρηγορόπουλος μιλάει στο «Ράδιο Παντιέρα»

.....

Η ERTopen είναι εδώ και συνεχίζει!

Παγκοσμιοποίηση ή εθνικισμός; Ένα δίλημμα που με διάφορες μορφές εμφανίζεται κατά καιρούς στο προσκήνιο.

Το ανέδειξαν τόσο οι πρόσφατες προεδρικές εκλογές στη Γαλλία, όσο και σειρά πρόσφατων άλλων γεγονότων, όπως η εκλογή Τραμπ στις ΗΠΑ ή το Brexit.

Αυτό το δίλημμα, που αναδύεται μεν από το χώρο της **ιδεολογίας** αλλά ο τρόπος απάντησης σε αυτό έχει ορατά και πολύ υλικά **πολιτικά** αποτελέσματα, ήταν το θέμα της εκπομπής **«Ράδιο Παντιέρα»** που μεταδόθηκε από το ελεύθερο ραδιόφωνο της ERTopen το απόγευμα της **Τετάρτης 24 Μαΐου 2017**.

Καλεσμένος στο στούντιο ήταν ο **Δημήτρης Γρηγορόπουλος**, διδάκτωρ Φιλοσοφίας, αρθρογράφος της εφημερίδας ΠΡΙΝ και μέλος της Σ.Ε. του περιοδικού «Τετράδια Μαρξισμού».

Αφορμή για τη σημερινή μας συζήτηση, ήταν πρόσφατο άρθρο του στην εβδομαδιαία εφημερίδα ΠΡΙΝ, το οποίο παραθέτουμε στη συνέχεια.

Μεταξύ άλλων, έδωσε εξαιρετικά ενδιαφέρουσες απαντήσεις και σε ερωτήματα όπως τα παρακάτω:

-Το φαινόμενο Μακρόν. Το φαινόμενο Λεπέν. Η επικράτηση του Τραμπ.

-Μιλούν πολλοί, σκόπιμα φυσικά, για σύγκλιση Ακροδεξιάς και Αριστεράς στη βάση της αντιπαγκοσμιοποίησης και της προστασίας των πληττόμενων εργατικών και λαϊκών στρωμάτων. Είναι πολιτικά δόκιμη αυτή η ταύτιση;

-Υπάρχει ο όρος “ευρωσκεπτικισμός», κάτω από τον οποίο πολλοί συγκαταλέγουν δυνάμεις της αριστεράς μαζί με την ακροδεξιά της Λεπέν, του Φάρατζ κλπ. Μπορεί αυτός ο όρος να περιγράψει διαμετρικά αντίθετα ιδεολογικά και πολιτικά ρεύματα;

-Στη Γαλλία, αλλά και αλλού, εδώ και χρόνια παρατηρείται το φαινόμενο, εργατικές γειτονιές που παραδοσιακά ψήφιζαν αριστερά, ή και το Γαλλικό ΚΚ, να αλώνονται από την ακροδεξιά του Εθνικού Μετώπου της Λεπέν. Σε ποιο επίπεδο κατά τη γνώμη σου ερμηνεύεται η ανορθόδοξη αυτή “γέφυρα”: στην ιδεολογία, στην πολιτική, ή στην κοινωνική σύνθεση;

-Εκτοπίζει η αντίθεση παγκοσμιοποίηση-εθνικισμός, τη βασική αντίθεση των καπιταλιστικών κοινωνιών, την αντίθεση εργασίας-κεφαλαίου;

-Μπορεί η ακροδεξιά να αποτελέσει έναν -αποτρόπαιο, έστω- υποστηρικτή των λαϊκών συμφερόντων, έναν προστάτη του λαϊκού εισοδήματος; Μπορεί η εκλογική ενίσχυση

ακροδεξιών μορφωμάτων, σαν το Εθνικό Μέτωπο της Λεπέν για παράδειγμα, να αποβεί έστω και έμμεσα, επωφελής για τον κόσμο της εργασίας;

-Το BREXIT ηγεμονεύθηκε από συντηρητικές δυνάμεις. Είναι δυσάρεστο ή ελπιδοφόρο γεγονός; Ή τα πράγματα είναι πιο περίπλοκα;

-Ποιες αλλαγές στην παραγωγή και στη βάση της κοινωνίας, βρίσκονται πίσω από την εξάπλωση της ακροδεξιάς στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη;

-Πώς εντάσσονται στην παραπάνω ανάγνωση, δυνάμεις σαν τον ΣΥΡΙΖΑ στη χώρα μας, τους Ποδέμος στην Ισπανία, το Μπλόκο, ο Κόρμπιν, ο Σάντερς;

-Θα έλεγε κανείς ότι η αντιπαγκοσμιοποίηση, είναι αυτό που άλλοτε λέγαμε αντιιμπεριαλισμό; Είναι ξεπερασμένη έννοια σήμερα ο αντιιμπεριαλισμός;

-Είναι και ο λαϊκισμός, το ένα σκέλος του διπόλου που συζητούμε σήμερα; Ή είναι αναγκαίο συμπλήρωμα και των δύο πόλων;

Στην αρχή του δεύτερου βίντεο, ακούστε ένα ενδιαφέρον σχόλιο με αφορμή το τραγούδι **“Άννα, μην κλαις”**, του Θάνου Μικρούτσικου, που ακούστηκε σε μια εκτέλεση στα ιταλικά από την Μίλβα.

Στην παρουσίαση της εκπομπής, σήμερα ήταν ο **Νίκος Ξηρουδάκης**.

Στην τεχνική επιμέλεια και τη ρύθμιση του ήχου, ήταν ο **Μανώλης Σάλλας**.

Η εκπομπή **«Ράδιο Παντιέρα»** μεταδίδεται από το ελεύθερο ραδιόφωνο της ERTopen κάθε **Τετάρτη απόγευμα**, από τις **18.00** μέχρι τις **19.00** στους **106,7** στα **fm** στην Αττική, καθώς και μέσω του διαδικτυακού ραδιοφώνου της ertopen.com.

Το πρόγραμμα αναμεταδίδεται από τον ραδιοφωνικό σταθμό του Εργατικού Κέντρου της Εύβοιας στους **96,5**, στα Χανιά στους **1134** χιλιοκύκλους στα μεσαία καθώς και από διάφορους άλλους σταθμούς στην Ελλάδα.

Ακούστε στα βίντεο που ακολουθούν ολόκληρη τη συζήτηση που είχαμε με τον Δημήτρη Γρηγορόπουλο. (Η εισαγωγή της εκπομπής με το σύντομο δελτίο ειδήσεων, δεν έχει αναρτηθεί.)

Η αντίληψη της κυρίαρχης αντιμετώπισης παγκοσμιοποίησης - εθνικισμού και η Αριστερά

Άρθρο του **Δημήτρη Γρηγορόπουλου**, σχετικό με το θέμα της εκπομπής. Δημοσιεύθηκε στο ΠΡΙΝ της

Κυριακής 14 Μαΐου 2017.

Η ενίσχυση της Ακροδεξιάς και του εθνικισμού ιδιαίτερα στην Ευρώπη, η επικράτηση κυρίως του Τραμπ και η ισχυρή παρουσία της Μ. Λεπέν στις προεδρικές εκλογές της Γαλλίας επιβεβαίωσαν και ενδυνάμωσαν μια ανερχόμενη ερμηνευτική τάση στην οργανική διανόηση του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Αυτή η ερμηνεία δεν εμμένει στην αξιολόγηση και αιτιολόγηση των αιτιών και επιπτώσεων στις τρέχουσες εξελίξεις της ενισχυμένης παρουσίας της ακροδεξιάς στις πρόσφατες εκλογικές αναμετρήσεις στην Ευρώπη (Ολλανδία, Αυστρία, Γαλλία) παρά την ήττα τους, σε αντιδιαστολή με τη νίκη του Ν. Τραμπ.

Με την επίρρωση και της ηγεμονίας του συντηρητισμού – εθνικισμού στο Brexit, αυτή η ερμηνεία εξετάζει την άνοδο του φαινομένου και σε συστημική βάση, την οποία όμως αντιλαμβάνεται αυθαίρετα.

Εκτιμά τα συμβάντα στις προεδρικές εκλογές της Γαλλίας, αλλά και σε παγκόσμια διάσταση, στη βάση της κυρίαρχης πλέον στον καπιταλισμό αντίθεσης, όπως την αντιλαμβάνεται, ανάμεσα στην ηγεμονεύουσα παγκοσμιοποιητική τάση και στην εθνικιστική αμυντική τάση.

Αυτή η αντίθεση εκτοπίζει απ' το βάθρο της την βασική αντίθεση εργασίας – κεφαλαίου, προσδιορίζει και αναδιατάσσει τις κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις στις καπιταλιστικές κοινωνίες, αλλά και στο διεθνές χώρο.

Στις καπιταλιστικές χώρες έχει δημιουργηθεί βαθύ ρήγμα ανάμεσα στις δυνάμεις που κινούνται αποτελεσματικά, ωφελούνται και κυριαρχούν στον ενιαιοποιούμενο χώρο οικονομίας, πολιτικής και πληροφορίας που ευνοούν το άνοιγμα των κοινωνιών τους στον κόσμο και στις δυνάμεις που ζητούν προστασία από ένα απειλητικό διεθνές περιβάλλον ανταγωνισμού στο κλείσιμο, οικονομικό, πολιτικό, πνευματικό, των συνόρων.

Αυτή η αντίθεση ενσωματώνεται από κοινωνικά στρώματα με κριτήριο το αν ωφελούνται ή ζημιώνονται απ' τη διεθνοποίηση και από τις υπαρκτές πολιτικές δυνάμεις, αλλά και από νεότευκτες στο πλαίσιο της νέας κυρίαρχης αντίθεσης, σύμφωνα με το ερμηνευτικό σχήμα, όπως προαναφέρθηκε. Προωθείται λοιπόν απ' τη «νέα κυρίαρχη αντίθεση» η δυναμική ανασυγκρότηση, ιδεολογικοπολιτική, των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων.

Η παραδοσιακή βιομηχανία πλήττεται απ' τη νέα οικονομία και τις αναδυόμενες οικονομίες. Αυτή η εξέλιξη σε συνδυασμό με τη νεοφιλελεύθερη πολιτική μείωσης των θέσεων εργασίας και της ελαστικοποίησης χάριν του ανταγωνισμού, οδηγεί τις κοινωνικές δυνάμεις που πλήττονται σε μian αυθόρμητη αντίθεση προς την παγκοσμιοποίηση και τις πολιτικές δυνάμεις που την στηρίζουν, σε συντηρητική, κυρίαρχα και λιγότερο σε προοδευτική κατεύθυνση. Χαρακτηριστικά, οι βιομηχανικοί εργάτες της παρακμάζουσας βόρειας ζώνης των ΗΠΑ ψήφισαν το συντηρητικό και εχθρικό προς την παγκοσμιοποίηση Ν. Τραμπ, που επαγγέλθηκε ανάταξη της βιομηχανίας και γενικότερα της οικονομίας των ΗΠΑ με τη γενναία αύξηση των δασμών, προς και τον περιορισμό των εισαγωγών.

Έτσι, η βιομηχανία και η οικονομία των ΗΠΑ γενικότερα θα αναπτύσσονταν και θα αυξάνονταν οι θέσεις εργασίας και οι αποδοχές. Μ' αυτό το αφήγημα ο Τραμπ κέρδισε τις εκλογές με την ψήφο, σε μεγάλο βαθμό, της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων των ΗΠΑ. Αλλά και στις γαλλικές προεδρικές εκλογές τον πατέρα και την κόρη Λεπέν εκτιμάται ότι ψήφισαν εκατομμύρια Γάλλων εργατών, που ψήφισαν και υποστήριζαν το Κομμουνιστικό και το Σοσιαλιστικό Κόμμα. Ανάλογα και το Brexit υπερψήφισε η βρετανική εργατική τάξη υπό την ηγεμονία των συντηρητικών – εθνικιστικών δυνάμεων.

Σοβαρές ανακατατάξεις σημειώνονται και **στο πολιτικό σύστημα**. Ενισχύεται το εθνικιστικό στοιχείο στις παραδοσιακές συντηρητικές δυνάμεις (βλ. ΗΠΑ – Αγγλία), ανέρχονται οι ακροδεξιές ή και νεοφασιστικές δυνάμεις.

Στον κεντρώο, κεντροαριστερό χώρο που έχει πληγεί έντονα απ' το βαρύ φορτίο της νεοφιλελεύθερης πολιτικής, την οποία κλήθηκε να εφαρμόσει εις βάρος της εργατικής τάξης και των μικρομεσαίων στρωμάτων, του προνομιακού, δηλαδή, πολιτικού ακροατηρίου του, επιχειρούνται ενέσεις σύγχρονου προοδευτισμού με την ενσωμάτωση αριστερών δυνάμεων (ΣΥΡΙΖΑ, Ποδέμος, Μπλόκο, Κόρμπιν, Σάντερς). Οι πολιτικές αυτές δυνάμεις διατηρώντας σ' ένα βαθμό, την αριστερή φρασεολογία και εικόνα ανανεώνουν το αστικό πολιτικό σύστημα, ενστερνιζόμενες την κυρίαρχη νεοφιλελεύθερη πολιτική της καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης, με επουσιώδεις διαφοροποιήσεις στα θέματα εθνικής πολιτικής και λιτότητας ώστε και το σύστημα να υπηρετούν και την επιρροή τους στο βαθμό του δυνατού να διασώζουν στο προοδευτικό κοινό τους.

Εκτός απ' το διπολικό σύστημα (κεντροδεξιά – κεντροαριστερά) οι κυρίαρχες δυνάμεις προωθούν και ενδιάμεσα (μπαλαντέρ) μορφώματα, που επιχειρούν να συναιρέσουν, όχι πάντα με θετικό αποτέλεσμα, την κεντροδεξιά και κεντροαριστερά, ώστε να απορροφούν δυσανεστήμενους απ' το δικομματισμό και να είναι συνεργάσιμα με τον επικρατούντα στις εκλογές πόλο.

Τέτοια μορφώματα αποτελούν στα καθ' ημάς το Ποτάμι και η Δημοκρατική Συμπαράταξη (ΠΑΣΟΚ) με μικρά ή μέτρια αποτελέσματα. Αυτά τα εγχειρήματα ενισχύονται αντικειμενικά σε συνθήκες πολιτικής έκπτωσης και της κεντροδεξιάς και της κεντροαριστεράς, όπως συμβαίνει σήμερα στη Γαλλία (σοσιαλιστικό κόμμα Ολάντ, δεξιά Φιλγιόν).

Γι' αυτό επιχειρείται εκεί το πείραμα που προτίθεται να εγκαινιάσει ο Εμανουέλ Μακρόν στην προεδρία της Γαλλίας. Την ανάδειξή του δηλαδή σε κυρίαρχη βοναπαρτιστική προσωπικότητα με «αριστεροδεξιά» ρητορική, για να συγκαλύψει το μίγμα νεοφιλελεύθερης πολιτικής που υιοθετεί, ώστε να διεμβολίσει την αποδυναμωμένη Κεντροδεξιά και την Κεντροαριστερά, συγκροτώντας νέα ηγεμονική αστική δύναμη, για να αντιμετωπίσει την αντιπολίτευση της ενδυναμωμένης ακροδεξιάς και της αποδυναμωμένης Αριστεράς, πάντοτε όμως επικίνδυνης, ιδίως όταν αναπτύσσει δεσμούς με το ισχυρό στη Γαλλία παραδοσιακό και νέο συνδικαλιστικό κίνημα που εξέφρασε την αντίθεσή του και στη Λεπέν και στον Μακρόν ως ακραιφνή εκπρόσωπο των καπιταλιστών.

Το **πείραμα Μακρόν** δεν αποτελεί σύγχρονη πολιτική εφεύρεση. Χρησιμοποιείται απ' το σύστημα σε συνθήκες πολιτικής κρίσης ή «ταξικής ισορροπίας» (Κ. Μαρξ, 18η Μπρυμαίρ).

Τότε προβάλλεται ή κατασκευάζεται απ' το σύστημα **εθνικής εμβέλειας ηγετική προσωπικότητα**, όπως ο **Ντε Γκολ** μετά τον πόλεμο στη Γαλλία και στη χώρα μας στη μετεμφυλιακή δεκαετία του '50 ο **Αλ. Παπάγος** και ο **Κ. Καραμανλής** με στόχο την ανανέωση και ισχυρή ανάταξη του τρωμένου πολιτικού συστήματος.

Οι εισηγητές της θεωρίας για τη νέα κυρίαρχη αντίθεση παγκοσμιοποίησης και εθνικισμού – προστατευτισμού εξάγουν απ' αυτή την κυρίαρχη αντίθεση και στο πολιτικό εποικοδόμημα που συμπυκνώνεται στο δίπολο των δυνάμεων που επιλέγουν την παγκοσμιοποίηση και το «άνοιγμα» και των δυνάμεων που προκρίνουν την εθνική αναδίπλωση και το «κλείσιμο». Στις δυνάμεις αυτές, αυθαίρετα και αντιδραστικά, αυτή η αντίληψη συμπεριλαμβάνει ως αντιπαγκοσμιοποιητικές εθνοκεντρικές δυνάμεις τη Λεπέν και τον Μελανσόν, αφού de facto (εκ των πραγμάτων – αντικειμενικά) οι απόψεις τους συγκλίνουν αντικειμενικά, αλλά κατά μίαν έννοια και υποκειμενικά, αφού οι διανοούμενοι της καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης, αλλά και εν Ελλάδι ομόλογοι φωστήρες εκτιμούν ότι η διπλή άρνηση του Μελανσόν πριμοδότησε τη Λεπέν, που η αντιΕΕ και «φιλεργατική» ρητορική της διαπερνά την ιδεολογική θωράκιση τμήματος της εργατικής τάξης. Οι διανοούμενοι αυτοί πρεσβεύουν ότι η σύγκλιση αυτή, που είναι πιο χειροπιαστή στην Ελλάδα απ' ό,τι στη Γαλλία, με τη συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και ακροδεξιού ΑΝΕΛ, επιβεβαιώνει τη σύγκλιση του πολιτικού εποικοδομήματος με βάση της παγκοσμιοποιημένης καπιταλιστικής οικονομίας.

Η αντίληψη για τη σύγκλιση της αντιπαγκοσμιοποιητικής αντιΕΕ Ακροδεξιάς και Αριστεράς ολοκληρώνει την αντιστοίχιση του εποικοδομήματος στην οικονομική βάση (δυνάμεις) υπέρ και εναντίον της παγκοσμιοποίησης αντιστοιχούν στην κυρίαρχη οικονομική αντίθεση παγκοσμιοποίησης – εθνοκεντρισμού). Την αντίληψη αυτή υιοθετεί και το ΚΚΕ με το ιδεολόγημα του ευρωσκεπτικισμού, στο οποίο αυθαίρετα και αντιδραστικά στεγάζει την ακροδεξιά, αλλά και τη ριζοσπαστική Αριστερά. Αυτή η αντίληψη απορρέει απ' τη ρεφορμιστική λογική του ΚΚΕ της μονοκαλλιέργειας ησσόνων οικονομικών κυρίως ή και πολιτικών στόχων, αφού ο ριζικός στόχος της εξόδου από Ευρωζώνη και ΕΕ θεωρείται ουτοπικός και αν επιχειρηθεί η πραγμάτωσή του, αναπόφευκτα οδηγεί στην καπιταλιστική ενσωμάτωση, όπως συνέβη με τον ΣΥΡΙΖΑ.

Η σύγκλιση Ακροδεξιάς και Αριστεράς στη βάση της αντιπαγκοσμιοποίησης και της προστασίας των πληττόμενων εργατολαϊκών στρωμάτων είναι αντιδραστική και αντιεπιστημονική αστική αντίληψη.

Πρώτο, γιατί ανάγει στο βάθρο της βασικής αντίθεσης μια δευτερεύουσα ενδοϊμπεριαλιστική – ενδοκαπιταλιστική αντίθεση, που και στην όξυνσή της δεν υπερβαίνει το επίπεδο επιμέρους αλλαγών, σε αντιδιαστολή με την πραγματική βασική αντίθεση κεφαλαίου – εργασίας, που απ' τη φύση της οδηγεί υπό όρους σε ριζοσπαστικές κατακτήσεις και στην επαναστατική ανατροπή του συστήματος.

Δεύτερο, αμαυρώνει τον ανταγωνιστικό και εναλλακτικό χαρακτήρα της Αριστεράς και δυναμιτίζει τη δυνατότητά της σε συνθήκες κρίσης να ανατάξει την επιρροή της στα χειμαζόμενα εργατολαϊκά στρώματα.

Τρίτο, η Ακροδεξιά παρά τον ψευδώνυμο αντισυστημισμό της – κορώνες κατά της Ευρωζώνης και της ΕΕ – και τον αντιδραστικό λαϊκισμό της, αποτελεί το δεξί χέρι του συστήματος στην άγρια καταστολή του κινήματος και στην αντιδραστική ενσωμάτωση αγανακτισμένων από υπαρκτά προβλήματα και κοινωνικά υποβιβασμένων στρωμάτων. Το κεφάλαιο, την ενισχύει οικονομικά και πολιτικά, ακόμη και δικαστικά και επιχειρεί να την χειραγωγεί σε ελεγχόμενα όρια.